

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartal-
nie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 301.

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 10 Listopada 1829 roku we Wtorek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

WARSZAWA. — Na ostatnich targach płacono: pszenicę 20 do 23, żyto 9½ do 11, jęczmień 9 do 9½, owies 5¼ do 6 złp. za korzec.

LONDYN. — Dnia 27 paźdz. — Opłata celna od pszenicy podwyższyła się znowu o 1 s, od owsa 1½ s. Pszenicy angielskiej dowóz był wczoraj małeńki; za najpiękniejsze ziarno płacono cokolwiek drożej, na wilgotne nie było pokupu. Pszenicy zagranicznej także bardzo mało kupowano. Jęczmień byle piękny brano chętnie i płacono troszkę drożej; pośledni bez odbytu. Jęczmień zagranicznego nie kupowano wcale. Owies, groch, fasola bez odmiany.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KROLESTWO POLSKIE.

— Komisja Rządowa wojny. — Uwiadamia oficerów i urzędników wojskowych, uwolnionych od służby, iż gdy niektórzy z pomiędzy nich zgłaszając się do pomienionej Komisji rządowej z podaniem swemi o przedstawienie ich do znaku honorowego, postanowieniem Najjaśniejszego cesarza Jnci i króla z d. 12 (24) maja r. b. utworzonego, nie dołączyli potrzebnych do prośb swych dowodów; przeto Komisja rządowa, w celu zapobieżenia podobnym wypadkom, i ułatwienia tymże byłym wojskowym, możliwości uzyskania tej ozdoby, przez wskazanie im, jakiego rodzaju dowody mają składać, podaje do ich wiadomości, co następuje:

Każdy kandydat do znaku honorowego, liczący najmniej lat 15 nieskazitelnej służby, pragnący otrzymać takową ozdobę, winien podanie swe na papierze prostym do Komisji rządowej wojny uczynić, z dołączeniem następujących dowodów;

a) Jeżeli otrzymał dymissję z komisji rządowej wojny wydaną, i jeżeli nie ma żadnej reklamacji do uczynienia względem szczegółów służby jego wojskowej, w tejże dymissji zamieszczonych, winien jest tylko odwołać się do daty i numeru dymissji. W przeciwnym razie, obowiązany zostaje, dostateczne dowody do podania swego dołączyć.

b) Jeżeli przed wejściem w służbę wojskową w urzędowaniu cywilnym zostawał, winien również i na to dowody złożyć.

Nadto do podania swego winien dołączyć:

c) Świadczenia nieskazitelnego swego sprawowania się przez ciąg służby, tak wojskowej jako i cywilnej.

d) Dowód autentyczny jako po wyjściu ze służby wojskowej, nie był w żadnym urzędowaniu cywilnym, czyniącym go zawistem od innej Komisji rządowej.

e) Dowód przekonywający, czem kandydat trudnił się od czasu uwolnienia od służby wojskowej, i że przez cały ten czas aż do daty podania się o znak honorowy, sprawowanie się jego było nieskazitelnym.

Nakoniec komisja rządowa wojny oświadcza: iż podania o znak honorowy przyjmowane będą do dnia 1 grudnia r. b. — w Warszawie dnia 5 listopada 1829 roku. — Radca stanu pełniący tymczasowie obowiązki ministra wojny. — Jenerał artylleryji hr. Hauke. — Radca stanu dyrektor jeneralny, jenerał dywizji, Rautenstrauch. — Sekretarz jlny jenerał brygady, Nowicki.

— Pisarz trybunału cywilnego wdzstwa Mazowieckiego. — Wiadomo czyni, iż kamienica wraz z podwierzem, trotuarem, wjazdami, dwiema stajniami i ogrodem, co wszystko zajmuje rozległości około półtora morga miary chełmińskiej, w mieście Kłodawa i gminie téjże w powiecie i obwodzie Łęczyckim wdzstwie Mazowieckim, przy ulicy Warszawskiej pod Nr. 42 położona, do nieobecnych Ernesta Fryderyka Jakoba trzech imion i Anny Krystyny z Iskiermanów małżonków Pretzmann dłużników, których kuratorem jest Mikołaj Szczawiński regent kancelarii Ziemiańskiej powiatu Łęczyckiego w Łęczycy zamieszkały, należąca, dawniej Nr. 51 oznaczona, została na żądanie starozakonnego Hersza Pfaltz skórami handlującego w mieście Kutnie w powiecie Orłowskim obwodzie Gościńskim wdzstwie Mazowieckim zamieszkałego wierzyiciela, zamieszkanie prawne co do niniejszego przedmiotu w Warszawie przy ulicy Krakowskiej - przedmieście pod Nr. 384 u patrona Felixa Kodlik obrane mającego, aktem Jakóba Nowickiego komornika przy sądzie pokoju powiatu Łęczyckiego z d. 25 kwietnia r. b. końcem przymuszonego wywłaszczenia zajęta i zaarrestowana. Zajęcie to zostało dnia 25 kwietnia r. b. zostawionem w kopji Leonowi Bierkowskiemu kassjerowi miasta Kłodawy i Boro-dziczowi burmistrzowi tegoż miasta, dnia zaś 12 maja r. b. Julianowi Tadeuszowi Wasowiczowi pisarzowi sądu pokoju powiatu Łęczyckiego, dnia 21 października 1829 roku zostało wpisane w kancelarii hipotecznej powiatu Łęczyckiego, a dnia dzisiejszego do xięgi zaarrestowań nieruchomości w kancelarii trybunału cywilnego wdzstwa Mazowieckiego utrzymywanej. Pierwsza publikacja wa-

runków przedaży téj nieruchomości, odbędzie się na audjencji publicznej trybunału cywil. wdzwa Mazow. wydziału I wmiejsu jego posiedzeń w Warszawie przy ulicy Długiej Nr. 549, dnia 21 grudnia 1829 r. Sprzedażą jej dyrygować będzie Felix Kodlik patron, którego zamieszkanie powyżej jest wskazane. — w Warszawie d. 4 listopada 1829 r.

A. Podbielski pisarz.

Wywieszono na tablicy w sali audyencyjonalnej trybunału cywil. wdzwa Mazow. dnia 6 listopada 1829 r.

A. Podbielski. pisarz.

Wiadomości Warszawskie.

— Wyszedł z druku zapowiedziany prospektem pierwszy oddział wybranych romansów Waltera Scotta i Wiktora Ducange, obejmujący romans P. Ducange p. t. *Leonida czyli Stara z Sureny* tomów 4. Prenumerotorowie odebrać go mogą w kantorach wiadomych, za złożeniem na oddział następny złp. 8. Prenumerata przyjmuje się ciągle za opłatą za dwa oddziały złp. 16. Osobno exemplarz Leonidy kosztuje złp. 12. F. S. Dmochowski.

(*Nadestane.*)

(Teatr Narodowy). -- *Precjoza* 30 raz wystawiona. -- Schlegel słusznie twierdzi, że każda sztuka która się odznacza pomysłami dowcipnemi i śmiałością, wesołością, doskonałą jasnością i łatwym prowadzeniem intrygi, ma na sobie znamiona do tego stopnia wyłączne dramatom hiszpańskim, że kiedy je widzi połączone w tworze jakim scenicznym, w ówczes nie waha się wyrzec stanowczo o jej hiszpańskiem pochodzeniu i pierwotnym rodzie; chociażby sam autor nie domyślał się tego i mniemał czerpać w źródle mniej odległym. -- *Precjoza* pod wielu względami uważana, wykrywa w sobie ów ród hiszpański, wszystkie poruszenia serca i myśli bohaterki, są dziełem jednego odbłyska szlachetnej duszy, są zarazem wykonane z tą zaciętą stałością woli, która skoro tylko prawdziwie początek i popęd swój wzięta we własnym przekonaniu, ani dwóch dróg widziéć przed sobą, ani między niemi wahać się, już nigdy nie zdoła. Rysy i uczucia wszystkich z resztą osób, dwóch narodów które w *Precjozie* figurują, noszą na sobie ciągle jawne oznaki, które stanowią wzajemnie różnicę charakterów narodowych, wszystkie poruszenia i zdania nawet indiwiduoów reprezentują tylko nałogi i zasady wszystkich ich współrodaków, wszystkie osobiste uczucia giną tu w uczuciach gromadnych. Autor niemiecki umiał nadto, połączyć z owemi warunkami życia dramatycznego, któremu pierwsze natchnienie dają wszyscy niemal sceniczni pisarze, iskrą pod słońcem Hiszpanji ujętą, zdania i dążenie umysłów nowoczesnych zwłaszcza niemieckich. I lubo jeden z biegłych rymotworców polskich oddał te myśli nieskalaną nigdy mową, przepelnioną wyrażeniami pięknemi i trafniemi, przecieź zachował w kilku miejscach ów sposób rozmawiania przez porównywanie dwóch przedmiotów do siebie podobnych który jest niejako cechą umysłowych zwyczajów tegoczesnych Germanów.

Kto obstaże za odłączeniem i stałym rozdziałem wszystkich rodzajów sztuki dramatycznej, ten zapewne lekce ważyć będzie *Precjozę* w rzedzie utworów poezji scenicznej, ale kto zechce pozwolić na ukształcenie rodzaju osobnego (choć i zażyby romantycznego dramatu nazwisko prawowierne względnie nie dozwalały mu wymówić) kto temu rodzajowi laskawie żywić się dozwala ułamkami wszystkich charakterów poezji, tak smętnéj jako i wesołéj, kto w czarodziejskiej harmonji Webera czuje nowy zawsze wdzięk i wysoką wartość muzyki dramatycznej, ten się dziwić nie będzie że trzydzieste wystawienie u nas *Precjozy*, słuchane było z takim ukontentowaniem, i że więcéj ich może

jeszcze w przyszłości można przewidywać. Dla widzów bowiem którzy niezawsze są usposobieni, akademicznie zalety dramatycznego wieczora rozważać, *Precjoza* tyle ma rodzajów powabu, że je niełatwo wszystkie wyčerpać można.

Rozdanie ról na Teatrze Narodowym nie mogło być szczęśliwsze. Pani Kurpińska w roli *Precjozy* rozwija wielką część swego znakomitego talentu, wyraz życia i dowcipu który wszystkie jej rysy i poruszenia znamionuje, jest pożądanym w roli która w wielu miejscach przybiera taki stopień czułości, jaka w sztukach tego rodzaju, oddana z ciągłą smętnością albo litem powagą, mogłaby o wiele ując skutkom pożądanym dla widzów. Nie można przemilczeć rozmaitości i coraz nowego wdzięków z jakim deklamuje potylekroć powracający wiersz, który jest niemal motywem jej roli.

„Niebni tylko ufać trzeba,
„Nie wie człek co mogą Niebna.”

Albo gdy w drugim akcie czyni to opowiadanie.

„Po za rzeką z tamtéj strony,
„Niewiem czyście uwazali,
„Stoi drzewo, na nim obraz
„Świętęj Anny osadzony,
„Idąc spojrzę, i w téj chwili
„Cześć mi korne gnie kolana,
„Przy modlitwie lza się puszcza
„Nie myślałam żem widziana! etc.”

Gdyby kto wątpił jeszcze o wdzięków mowy polskiéj, niech usłyszy z ust pani Kurpińskiej to opowiadanie, a zapewne opuści go wszelkie niedowiarstwo, i mowie nadszédą godnie jej miejsce; to jest między najpiękniejszymi dialektami cywilizowanego świata.

Panna Zuczkowska rozwija w téj dramacie do bardzo znakomitego stopnia, sztukę malarstwa dramatycznego, w czwartym osobliwie akcie zdaje się w każdym poruszeniu, być figurą, z jakiego obrazu Morillosa. Deklamować téj roli nie można z większą prawdą. Artystki naszego teatru które tak stronią od ról w których nie mogą w całej świetności swych wdzięków okazać, mają pożądaną tu przykład, że pana Zuczkowska która ich ma tyle, nigdy może tyle słuchaczów nie zajęła jak gdy ukrywszy je dla skutku scenicznego, została tylko z powabami swego talentu.

Gdyby po tylu wystawieniach można się poprawiać, prosilibyśmy żeby witania przy rozwiązaniu, nie były koszttem tylko jednéj *Precjozy*. A. B. C.

ROSSJA. — Z Petersburga z dnia 15 (27) października. — Ostatnie doniesienia odebrane od wojska czynnego, z dnia 24 września, zawierają co następuje:

» Wojsko nasze nie przestaje zajmować z największą spokojnością tych samych stanowisk w Ruutelji, wyjąwszy mniej znaczące zmiany, które uznano za potrzebne, ażeby być w stanie lepszego uważania wojska albańskiego, które przed zawarciem pokoju udało się z Widdynu ku Sophji. Jego dowódca, Mustafa, pasza Skutaryski, który w ciągu całej téj wojny nie miał najmniejszego w krokach nieprzyjacielskich przeciwko nam udziału, i nie przedsiębrał od sierpnia żadnego poruszenia, powziął około połowy września, myśl zgromadzenia wojsk swoich w bliskości stanowisk zajmowanych przez wojska nasze, dla ułatwienia sobie sposobu ich utrzymania, a w skutek tego, kazał postąpić swéj przedniej straży dowodzonej przez Emia paszę, pod Philippopoli, gdy tymczasem Keusse-Mehmet pasza obozujący w Haskioi, między Philippopoli i Adrijanopolem, udawał że chce przejść przez miasto Demotiko zajęte przez wojsko nasze, a to dla udania się do wsi Uzum-Kupri przeznaczonej na zimową dla niego kwaterę,

ale znajdującą się w obrębie linii naszej. Uważając z tych poruszeń, że dowódcy tureccy nie byli świadomi obowiązków swoich względnie wojska naszego od chwili zawarcia pokoju, i pragnąc uniknąć wszelkiego nieporozumienia, przez które dobre stosunki naruszone być mogły, zawiadomił natychmiast wódz naczelny paszę Skutari i wszystkich innych paszów: iż nie tylko nie mogą wkraść w granice dla naszych pozycji określone; ale nadto, stosownie do ugody, winni są pozostać w tych, gdzie ich doszła wiadomość o zawarciu nowego pokoju; w skutek więc tego każde poruszenie wojska tureckiego winno być natychmiast zatrzymane, inaczey będzie wódz naczelny widział się zmuszony, przedsięwziąć środki, aby nie dopuścić tego.

» Dla tém większej ostrożności, posunął się zarazem generał porucznik Rüdiger z swoim korpusem z Adrjanopola do wsi Mustafy-paszy (Dżesair), i zajął prawy brzeg rzeki Maricy, gdy tymczasem brygada hułanów pod dowództwem generała majora Szeremetiewa, obróciła się z Irepoli ku Demotiko. Dnia 14 września posłał wódz naczelny z wezwaniem do dowódców tureckich, ażeby zaprzestali wszelkich poruszeń, a z dniem 16 odebrał odpowiedź, że stosownie do jego żądania, pasza Skutaryski wstrzymał poruszenia wojsk swoich, wymawiając się trudnościami znalezienia żywności, gdy długo na jednem zostaje miejscu. Nazajutrz dnia 17 donieśli pełnomocnicy Porty, że odebrali ze Stambułu ratyfikację traktatu pokoju. Dnia 19 generał porucznik Rüdiger powrócił z korpusem swoim do Adrjanopola, a dnia 20 wróciła także znaczna część wojska wysłanego ku Demotiko, gdzie mały tylko zostawiono oddział.

« Jakiż tylko powzięto wiadomość o zgromadzeniu się wojska, którym dowodził pasza Skutaryski, generał porucznik Kisselew dostał rozkaz w pierwszych dniach sierpnia, aby zostawiwszy na obronę Wołoszczyzny i twierdzy Sylistrii liczbę wojska nieuchronnie potrzebną, z resztą korpusu swego przeszedł Dunaj, posunął się przeciwko Mustafie-paszy, rozproszył jego siły i przeszkodził wszelakiemu z strony jego przedsięwzięciu. Dowiedziawszy się generał Kisselew o poruszeniach Albańczyków z Widyny ku Sophji, wysłał d. 31 sierpnia z Rakowy do Vratza przednią straż swoją złożoną z 4 batalionów piechoty, 8 szwadronów jazdy, 500 kozaków i 30 szermat, pod dowództwem generała barona Geismara. Dnia 2 września rzeczona straż przednia, zajęła miasto Vratza, inne zaś oddziały wojska przeznaczone przez generała Kisselewa do działania na prawym brzegu Dunaju, przepłynęły się dnia 4 przez tę rzekę i wyruszyły z Rakowy dnia 7 dla udania się do Vratza. Wykonawszy ten marsz z wielką szybkością, wojska generała Kisselewa minęły to ostatnie miasto i już znajdowały się u stóp Bałkanu, a straż ich zajmowała przejścia w bliskości wsi Nowotseli, gdy odebrały w tém stanowisku wiadomość o zawarciu pokoju; w takim razie wypadło głównemu korpusowi tego wojska cofnąć się ku Vratza, zostawując przednią straż niedaleko wsi Reherkowa, a przednie czaty w Nowotseli.

ANGLJA. — Z Londynu dnia 28 października. — Mówią tu dosyć powszechnie, że rząd nasz mając doniesienia o nieukontentowaniu panującym na wyspie s. Michała i innych do Portugalji należących, od czasu jak Don Miguel rządy objął, postanowił wy badać piérwój dostatecznie ca-

ły stan rzeczy, nim przyjmie stałą zasadę politycznego postępowania swego względem Portugalji. (?)

— Nadworny malarz Dawe zmarły przed kilku dniami, zostawił 100,000 fnt. szt. majątku, któren winien powiększyć części téj okoliczności, iż miał szczęście malować portrety najznakomitszych monarchów Europy.

— Występowanie panny Kemble na teatrze Coventgarden ochroniło go od bankructwa, którem był już zagrożony. Aktorowie dla okazania jey zato wdzięczności swojej, ofiarowali jey publicznie piękne bransolety złote z stosownym napisem.

PORTUGALJA. — Z Lizbony d. 11 października. — O niczem nie więcej mówią teraz jak o zniknięciu vicehr. Que-luz, ale większość zgadza się nato że jest aresztowany w Alfeite. Miał on wielu nieprzyjaciół z powodu szybkiego posunięcia się swego, a najwięcej dawna szlachta ubolewała nad tém, że miał jeszcze zostać hrabią Cantanhede i dostać wielkie do téj godności przywiązane dochody. Pomimo względów jakich u Don Miguela używał, uniano zawsze a nawet u dworu gdy się sposobność podała, przypiąć mu łastkę z powodu pierwotnego stanu jego.

— Z prowincji północnych ścigają wojsko do stolicy. Słychać że okręt linjowy *Juan VI.* powróci do tutejszej stolicy, a w miejsce jego poplynie do wyspy St. Miguel, *fregatta Amazon.*

TURCJA. — Między podarunkami które sułtan poseła przez posła swego Halil-paszę do Petersburga, znajduje się płaszcz gronostajowy z brylantową kłamrą dla cesarza i dziesięć tureckich szalów z perłami i brylantami dla cesarzowej.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

Towarzystwa naukowe w Londynie.

(*Dalszy ciąg*).

Najdawniejsze towarzystwo uczone w Londynie, *the Royal Society* utraciło od niedawnego czasu kilku znakomitych członków z grona swego. Prezes pomienionego towarzystwa, pan Humphry Davy, nie zdołał zwałonego zdrowia polepszyć we Włoszech. Oprócz tego dręczyły go jeszcze inne zmartwienia a jego obejście się z dawnym pomocnikiem, swoim biegłym chemikiem Faraday, powszechnie się nie podobało. Z tego powodu prosił on sam o uwolnienie od obowiązków, i na jego miejsce wolnomyślny Gilbert został powołany. Jak niegdys Józef Banks, daje on teraz w każdą sobotę rodzaj literackiej herbaty, na którą zbierają się najznakomitsi badacze i uczeni krajowcy i cudzoziemcy. — Nicodziałowaną także stratę poniosło towarzystwo przez śmierć Wollostona i Jounga. Ten ostatni pracował nad dziełem wielce szacownem o hieroglifach. Mocno obawiać się należy, aby ta praca jeszcze niedokończona, jak się to często przytrafiać zwykło, w otchłań niepamięci pogrążoną nie została. Największy atoli nsterk ponieśli by w takim razie pan Champollion młodszy, któremu jenjalne pomysły Jounga natchnęły wiele nowych i ważnych, lubo jeszcze nie zupełnie niewątpliwych odkryć. Co do niechęci Humphrego przeciwko panu Faraday, ta ztąd podobno urosła, że ten ostatni niepospolitą okazał gorliwość, i rozwinął całą swoją działalność w nowém towarzystwie *Royal-Institution* nazwaném, które zdaje się walczyć o pierwszeństwo z podstarzałym już nieco *Royal Society*.

W *Royal-Institution* przewodniczy teraz lord Somerset. Na ostatniem tego lata posiedzeniu, odbytém w dniu 12

maja, zastanawiano się szczególnie nad wielce ciekawem a dla astronomów ważnym ulepszeniem flintglasu, do rozpoznania którego wyznaczony był Faraday, Herschel młodszy i Dollond. Po długich i rozmaitych próbach przetwarzania, dokonanych w laboratorium instytutu, utworzono zupełnie nowy rodzaj szkła, które łącząc wszystkie własności flintglasu dotychczas używanego, posiadało i takie, na których dawnemu zbywało. Doświadczenia przedsięwzięte z teleskopem i dwoma szklami przedmiotowemi, pomyslnym wypadkiem uwieńczone zostały. Coby był nato Fraenhofer powiedział? -- Na zgromadzeniu pierw nieco odbytem wyjaśnił dokładnie Faraday teorię pana Chladny o wibracji głosu czyli dźwięku i znacznie ją rozszerzył. Niejaki pan Singer, członek towarzystwa Dilettantów, uspiętego od czasu śmierci Roberta Payne Knigth, odczytał rozprawę o *Terra Cotas* starożytnych, przy przedstawieniu wielkiego aparatu z wazonów starożytnych greckich; to tylko zarzucie mu można, iż za wiele przyznaje ważności śmiesznym hipotezom znanego Christyna, o mistycznych alluzjach malowideł na wazonach. Pokazał on oprócz tego korkowe wzory świątyń w Paestum które przy przedsięwziętem teraz przez rząd Neapolitański odkopywaniu murów miasta, i oczyszczeniu go z wewnętrzne go gruzu, zupełnie inną przybiera postać. Na posiedzeniu d. 5 lipca, przedstawił znany Dr. Clarke opis wyprawy swojej na górę Montblanc, odbytej w sierpniu 1825 roku w towarzystwie kapitana Scherville; przyczém przedstawił towarzystwu piękne obrazy aquarellą robione, rysunki, modełły, tyki służące do przeskakowania parowów, najrozmaitsze narzędzia i t. p. Zdawało się słuchając jego opowiadania i patrząc na to wszystko, że razem z nim i myślny na szczyt góry Montblanc wstępowali.

Towarzystwo starożytności, *Society of Antiquaries*, ogranicza swoje działania na samem tylko badaniu gotyckich i tak zwanych druickich pomników w Wielkiej Brytanji i Irlandji, które dla obcych żadnej nie mają wartości. Z tego to powodu od dość dawnego już czasu, *Archaeologia Britannica* dalszym ciągiem pomnożona nie została. Najznakomitszym członkiem tego towarzystwa, jest Dr. Meyrick znany z podróży swoich na stałym lądzie i z ważnych badań pod względem narzędzi wojennych i uzbrojeń wieków średnich. Onto wywiódł dokładnie z kształtu pewnej starożytnej sprzączki, formę dawnego rzymsko-greckiego krzyża, to jest prawdziwego krzyża ś. Andrzeja. Król który wielkie upodobanie znajdował w badaniach pana Meyrick, powierzył mu uporządkowanie sławniej zbrojowni w Tower, która od téj chwili w niewielu latach, zupełnie inną przybrała postać. Pogrążone niegdyś w chaotycznym nieporządku, porzewiałe i bez żadnego użytku w stopy powalone broje i ryszunki, są teraz chronologicznie poukładane i zajmujący oku przedstawiają widok. Tym sposobem stał się Tower miejscem nader ciekawem przez zajmujący i nauczający widok zbroi sięgających czasów anglosaxońskich i rzymskich. Pan Aymerik wydał oprócz tego dzieło. p. t. *Ancient Armour and Weapons of Warfare*, ozdóbne pysznemi kopersztychami, które ma szczególnie dla bibliotek dworskich znikomita wartość, bo służyć może za najlepszy wzór starożytnych strojów, używanych na wielkich balach maskowych i kostumowych, w wystawieniach teatralnych i t. p.

Odtąd też niezwiązują teraz Toweru w celu oglądania menażerji dzikich zwierząt, bo te przeniesiono i można widzieć w parku rejeta, gdzie pomieszczono je w umyślnie nato urządzonych zakładach zwanych ogrodami zoo-

logicznemi, które zakładano kosztem *Towarzystwa zoologicznego* w północnej stronie tegoż parku, z przydzieleniem do nich lasku, służącego dla przechadzki zwierząt, właściwe sobie zagrody przeznaczone mających. Obydwa ogrody łączy droga podziemna (*tunnel*). Towarzystwo zoologiczne zajmuje się oprócz tego układaniem historii naturalnej obrazowej, której pierwszy zeszyt na początku sierpnia b. r. wyszedł na jaw, p. t. *The Gardens and Menagerie of Zoological-Society, delineated*. Są to obrazy i opisanie zagranicznych zwierząt w tym ogrodzie utrzymywanych.

Royale-Asiatic-Society, jest może najczynniejszym uczonów towarzystwem w Londynie które służy za najlepszy środek połączenia Azji angielskiej z jej matką europejską. Kollegia w Ford St. Georg, w Bombay, oraz wszystkie zbiory i naukowe zakłady kompanji kalkuckiej, wchodzą za pośrednictwem tego towarzystwa w rozmaite stosunki z Orientalistami Anglii i całej Europy. Piśma towarzystwa wychodzą *in 4to*. Wydaniem pierwszej ich części trudnił się zmarły teraz grammatyk niemiecki i Archäolog Nöhden, obrany sekretarzem towarzystwa przy pierwszym jego zawiązaniu. Były minister Wynn jest prezesem towarzystwa, a wiceprezesami znani Alexander Johnston i Jerzy Staunton. Wielu znakomitych uczonych żąda mieć współuczestnictwo w tém towarzystwie, podobnie starają się oto wszyscy prawie zagraniczni posłowie jak n. p. Xiążę Liewen, Xiążę Esterhazy i inni, którzy członkami towarzystwa zostali. Na ostatniem posiedzeniu które odbyło się dnia 4 lipca, byli między innymi przyjeźdźcą zagranicznych członków towarzystwa baron van der Kappelle, pan Zea-Bermudez poseł hiszpański, profesor Wilken, bawiący wtenczas w Londynie i pan Edward Thayer. Ze wszystkich stron płyną kosztowne i wspaniałe dary, danina zawojowanego Wschodu. I tak, na ostatniem posiedzeniu przedstawiono ofiarowane towarzystwu piękne w Indjach litografowane i koloryzowane dzieło: *Oriental Ornithologie* wydane przez panów D'Ogley i M. Smith. Były pułkownik w wojsku kompanji uczony sanskrycista pan Tod, ofiarował towarzystwu kosztowne dzieło swojej pracy p. t. Roczniki Rajasthanu. Brainin Rom Ros nauczyciel języka angielskiego w kollegium kalkuckiem, zapowiedział tłumaczenie Silpi Sostra czyli świętej księgi Hindusów o architekturze i rzeźbie. Xiążę Lieven doręczył towarzystwu, w imieniu swojego rządu, kilka dzieł kosztem cesarskim w Petersburgu wygotowanych, nadto prawa Czerkassów i tłumaczenie prawa chińskiego dla Mongołów, w Rossji dokonane. Jeden z najuczestniejszych członków F. C. Balfour, czytał rozprawę o arabskich drukarniach w Azji i Europie, z wskazaniem dzieł do tego należących. Pan Burnouf udzielił swojego wydania *Vendidad Sade* w textcie oryginalnym. Prawie wszyscy orientaliści Paryscy są członkami tego towarzystwa i przysyłają mu swoje dzieła. Z tych przysłał właśnie podczas ostatniego posiedzenia pan Jomard dzieło swoje o Kairze. Rzeknąćby można, iż tym sposobem Gauges i Nil wpływają tutaj do Tamizy.

(Dokończenie nastąpi).

— Dnia wczorajszego, wyciągnięto z koła numeru następujące: 59, 6, 47, 16, 88.